

Nro. 17.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

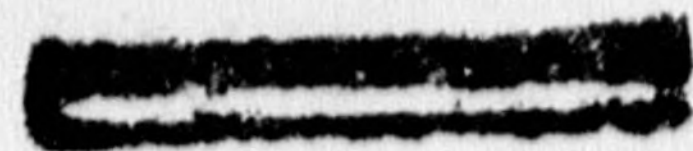
*Költ Bétsbon, Pénteken Februáriusnak 26.ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

Méltóságos *Semsei Semsey András* Cs. Kir. Udvari Tanácsos Ur eö Nagyságát, a' Felséges C. Kir. Udvari Kamarának Referens Tanácsossát, a' Sz. István Apostoli Király Rendjének Kis Keresztesét, T. N. Ugotsa Vármegyének Fő Ispányát, tündökölő érdemeire nézve a' Fels. Királyi Törvényes Táblának Présessévé avagy Personálissává, az az a' Király eö Felsége képét a' Törvényes dolgokban viselő Előülőjévé tenni méltoztatott Felséges Urunk.

A' múlt Keddi *Redout* bálban, egy szép ifju leány, midőn leg sebessebben tántzolt vol-

R

na, a' vér orrán száján hirtelen meg indulván, helyben meg hólt.

Itt egy Auszriai gavallér 12 aranyokat tett vólt le tavaly annak az Orvosnak meg jutalmaztatásául, a' ki meg bizonyithatja, hogy ő az 1801 = dik esztendőnek végéig, egy vízbe fúlladott, vagy akar mely egyéb történet miatt leg hosszabb idő alatt meghóltnak tartatott embert, fel elevenített. Minthogy azonközben magát még eddig senki is nem jelentette, ujontán ki hirdette a' Bétsi Politziai Kormányfő, a' hova a' 12 aranyok le vannak tétetve, hogy azon jutalomért az 1802 = dik esztendőben is jelentheti magát, a' ki reméli, hogy meg érdemli. Sőt ugyan azon adománt, erre az esztendőre is ismét meg újította az a' nemes gondólkodásu gavallér.

Nagy Britanniá

Londonból Febr. 2 = dikán. — Itt vannak még néhány nevezetes környülállásai a' Gubernátor Wall megölettetésének: Még 1782 = ben verette katonai meg itéltetés nélkül halálra Afrikában a' tudva lévő altisztet: és az ő tselekedetének híre 1784 = ben terjedett el Londonban, a' melly néki értésére esvén, hogy az igazság tévő kezeket el kerülhesse, hazáján kívül tartozkodott a' száraz Európa földjén. Tavaly őszfel ment vizsza Angliába, úgy vélkedvén, hogy már senki nem élne, olyan a' ki mint bizonyság fel állhatta ellene. Hanem mint a' következés meg mutatta, erőssen meg tsalattatott. A' Király (minthogy az ennek előtte kevéssel meg ölettetett hajós legényekre nézve, nagy emberen is példat kellett tenni) telyességgel, sem a' fok könyörgőkre, sem néhány nagy Familiakkal való atyafiságára nézve, meg nem kegyelmezhetett néki; an.

nyival is inkább, hogy meg sententziáztatása után megölettetésének napja két vésben el haláztódván, már e' féle zúgolódások vétetődtek vólt észre a' nép között: a' szegény bűnös szenved, a' gazdag kegyelmet nyer. Nem is viselte a' nép még eddig egy eksékutzió alkalmatosságával is olyan mérgesen, mint most. Januar. 28-dikán jó réggel 6 órákor öszsze sereglett a' tömletz eleibe, és zúgással várta, hogy nem fog e' mostanról is el haladni az eksékutzió. Ki hozattatván végezetre 8 óra felé Wall egy régi kaputban, háromszori mérges hurra! kiáltással fogadtatott a' néptől, a' melly ötlet erőssen meg illette. Tsak azt kérte utóljára, hogy meg ölettetődésékór a' hohér ne vonnya a' lábait le felé: hanem 11 minutáig kinlódván, végezetre tsakugyan vonattatni kellett azoknak. Az előtt való nap ájulva vett bútsut tölle a' tömletzben a' felesége. Egy fiu és 4 leány gyermeket hagyott hátra a' szereantsétlen. A' feleségit tsak arra kérte esdekelve utóljára, hogy igyekezzen iránta való jó emlékezetet gerjeszteni gyermekeiben.

Fox Párisba készül, hogy az Angliai Historiához, a' mellyen egy idő óta dolgozik, ott is legedelem kút főket keresgéljen öszsze. A' jövő öszig szándékozik ott maradni; a' Párisiak, mint hallatik, jól akatják fogadni.

Frantzia Respublika.

A' Párisi Moniteurben ezek olvastának: —
 „Az Anglus közönléges levelekben noszizas tudósítálok fordúltak elő a' felől, hogy Egyiptomban egy zászló vétetődött volna el a' Mártziusi ütközetben a' *Bonaparte* úgy nevezett meggyőzhetetlen seregétől. A' Frantzia Respublikának soha nem vólt ilyen nevü serege. Igaz az, hogy a' 21-dik fél Brigadának 3-dik Batalionnyából

300 emberek, hanem a' kiknek fele részek az oda való földnép között való vólt, az ellenságes feregnek egy szárnya ellen mint vadászok úgy küldettétvén el, és zászlójokat 30 ember őrizete alatt hátra hagyván, ezek amazoktól el választódtak, körülvétettettek, és egy lábíg el hullottak, 's ilyen módon az ellenfég kezibe esett a' zászlójok. Az Első Konzúl, muháráját tartván Lyonban ezen fél Brigadának, és látván, hogy a' 3-dik Batalionnak nintsen zászlója, előbb meggyőzöttetett bizonyságok által a' felől, hogy az említett 30 emberek között már egy sem élt a' zászlónak az ellenfég kezibe való esésekor, 's az után tette a' fél Brigadát bizonyossá az iránt, hogy ez a' történet, annak ditsőségéből semmit el nem veszen. Az a' hadi szolgálát, a' mellyre a' könnyű gyalogfég van határoztatva, olyan természetű, hogy néki, ha ütközetre megyen, a' tartaléknál kell hagyni zászlóját. Hogy ez a' Batalion így nem tselekedett, azért vesztette el a' zászlóját.

A' Moniteur írja, hogy a' Gen. *Moyse* megölettetésétől fogva, a' ki fő oka vólt a' St. Domingói Feketék felzendülésének, egészízen helyre állott légyen a' tsendesség. Nemhogy *Toussaint Louverture* nem vólt hát ez ízerént a' rébellió feje, hanem inkább az ő okos és bátor maga viseletének lehet, *Christof* és *Dessalines* nevű Generálisokkal egygyütt, a' tsendességnek helyre állását tulajdonítani. *Moyse*, unokaöttse *Toussaint Louverture* nek: de a' ki az atyafiságra semmit nem hajtván, őtet el fogatta, és itilőszék eleibe állittatta 's bűnéről meggyőzöttetvén, meg is ölettette. Nov. 4-dikén Káp városába menven *Toussaint*, a' rébelliseknek 40 fejét maga előtt vitette bé oda, és a' 13 vétkefebbeket közöttök a' piatzon helyben mingyár agyon lövöldöztette. A' Feketéknek fel lázzasztódásokra azt hitették vólt el vél-

lek, hogy a' Fejéreknek egészen el vólnának adattatva, és a' sanyarú rabfzolgaság fogna lenni örökös sórfok, 's hogy csak egyedül Gen. *Moy-ses* lett volna az az ember, a' ki nékiek pártját fogni, és a' Fejérekkel való Kötést, a' melly a' Feketék el nyomására szélezott, aláírni nem akarta volna.

Az Első Konzúl az új Olasz Respublika külömbkülömb Departamentomaiból is vett bé a' Párisi *Pritaneum* nevü nevelő házba 23 gyermekeket.

Páristól nem messze Bourg-Herouldé nevezetü helységben ismét szerentsétlenség történt egy olyan veszedelmes machina által, a' millyen által Bonapártét ki akarták vólt óltani a' világból. A' nevezett helységben *Pillon* nevü lakoshoz egy ládátska és azzal egy levél érkezik, kérettetvén, hogy mind a' ládát mind a' levelet ugyan azon helység béli *Balicorne* nevü órásmeesternek adja által. *Pillon* által küldi ehez a' levelet, és ez azonnal indul *Pillonhoz*, hogy a' ládát is által hozza tölle. Hanem előbb látni akarván, hogy mi van benne, keresi a' nyitját — ki akar húzni egy nagy szeget — a' láda azonközben irtóztató csattanással szerteszéljel szakad, a' ház falait széljel hánoya, 's a' szerentsétlen órásmeestert egy szempillantatban el temeti. A' *Pillon* felesége is kemény sebet kapott, a' léányának mind két szemei ki estek, 's még egy más aszfzony személy is nehéz sebet kapott. — Már ki világosodott, hogy *Fleury* nevü órásmeester és *Guyon* nevü lakatos készítették ezen pokolbéli eszközt, a' szerentsétlen *Balicornehoz* viseltető irigységből. Minden órán el fogják az érdemelt büntetést venni. Valami 5 font puszkapor, és 7 vagy 8 rövid fliota tsök seléttel töltve vóltak a' ládába alkalmaztatva.

A' Párisi Lyceum közönséges gyűlést tartván

a' napokban, igen nevezetessé tette azt, *Pipelet Konstantzia* nevű aszszonyságnak Deklamatziója, mellyet ő ezen számos és fényes gyűlésben elmondott. Bezzédjének tárgya a' férjfi Nem gunyolásában állott, és ő gyanítható képpen azon igen éles gunyolást akarta vissza tromfólni, a' mellyel az előtt *Boileau* ki költ vólt az aszszonyi Nem ellen. A' nevezett aszszonyfágnak igen kellemetes hangja van: és oly módóson, oly természetesen deklámált, és a' deklamátziója, a' melly versekből állott, olyan valóságos színekkel festette le, a' dolgot, hogy a' férjfiak sem vonhatták meg tőle, gyengeségeiknek le festetődése mellett is, a' közönséges tapsolást.

Folytatása az Olasz Respublika Konstitutiójának.

X. Titulus A' Ministerekéről.

66) Tzik. A' Ministereket az Elölülő választja, 's teheti le is. — 67) Tz. Az Országlószék nevezhet egy Nagy Nemzeti Istő Bírót, a' melly hivatal, rend szerént az igazságnak ki szolgálta-
tására vigyazó (Justic) Ministert illeti. Ez, az Elölülő által neveztetik ki: de el nem vesztheti hivatalát külömben, hanemha, vagy maga le mond rolla, vagy pedig mint vétkes meg itéltetik. —
68) Tzik. A' Nagy Biró különös kötelességei —
1)ször, hogy azon rendtartásokat el intézze, a' mellyek szerént az Istőlőszékek (Tribunálok) előtt kell folyni a' dolgoknak — 2)szor, hogy a' korhel, vagy olyan Bírakat, a' kik hivataljoknak méltóságához nem illő dolgokat követnek el, hivataljoktól fél esztendeig meg foszsa — 3)szor, hogy a' Félbe szakasztó Istőlőszékben (a' Cassation Tribunalban), midőn az Országlószék által arra meg hivattatik, előlüljön, a' hol, az ő voksa

a' leg fontosabb, — 69) Tz. Midőn az Országglószék illendőnek lenni találándja, hogy egy Justic = Státus: Titoknakot tegyen, 's annak foglalatosságait erre bizza: ekkor a' Nagy Bíró csak titulussát tartja meg; foglalatosságainak folytatásától pedig meg szünik. Ez alatt a' Justic-Státus: Titoknak folytatja a' Justic Ministeri foglalatosságokat, a' nélkül, hogy a' Nagy Bíró prérogatíváival bírna. — 70) Tz. A' külső dolgokra ügyelő Ministernek, szükséges képpen a' Status Tanáts tagjai között kell az Elölülő által választódnia, a' kit tettzése szerént nevezhet, és le tehet. — 71) Tz. A' közönséges kintsre való gondviselés, különösen egy Ministerre bízattatik; ő tart számot réa hogy mi jö bé; ő rendeli elide amoda, és fizeteti a' törvény által ki szabott költségeket: azonközben tellyességgel sohova semmit fizettetni meg nem enged, ha csak az — 1)ször, valamely törvény által, még pedig meg nevezett szélra és mennyiségig — 2)ször, az Országglószéknek valamely rendelése által — 3)ször, valamelyik Ministernek alirásával meg erőssített parantsolat által, meg nem határozatik. — 72) Tz. Minden következő esztendőnek második fele alatt közönséges számot adni tartozik, tulajdon felelete alatt, a' közönséges kintsről, a' Számvéző hivatal Biztosainak. — 73) Tz. Mindenik Minister tartozik minden esztendőben, nevének alirása mellett, minden általa tétetett költségekről számot adni. — 74) Tz. Az Országglószéknek semmi rendelése nem bír kötelező erővel, ha valamelyik Ministertől aláíródva nintsen.

XI. dik Titulus. Az Országglószék Tanátsosairól, (a' kik a' Törvény = projektomokat előre meg hanyákvetik Consilium. Legislativum).

75) Tz. Egy ilyen Tanátsnak leg alább 10 polgárokból kell állani, kiknek leg alább 30 esztendő

idejüeknek kell lenniük; az Elölülő által neveztetnek, 's három esztendők múlva általa tétetődhetnek le. — 76) Ezen Országglószék Tanácsosai bírnak azzal a' jussal, hogy azon törvényprojektomoknak, a' mellyek az Elölülő által feladódnak, voksolás által a' Törvényhozó Gyűlésbe lejendő bocsátatódhatásokat helybe hagyják: nem hagyhatják pedig másképpen helybe, hanem csak a' voksoknak többsége által. — 77) Tz. Egyéb dolgokban is adhatnak tanácsot az Elölülőnek, mikor ez őket meg kérdezni jónak találja. — 78) Tz. Különösen ezekre van az a' foglalatosság bízva, hogy a' törvény projektumokat rendbe szedjék, hogy azon indító okokat, a' mellyek őket azon projektomnak helybehagyására indították, meg magyarázzák, és a' Törvényhozó Gyűlés Orátorai-val a' dolog felett együtt való beszélgetésbe bocsátkozzanak, és azt, mint a' 87-dik és 88-dik tikkhelyek kívánnyák, előre meg fontólják. — 79) Tz. A' Ministerek jelenlehetnek az Országglószék Tanácsosainak ülésében, mikor az Elölülő által meg hívattatnak. — 80) Tz. Az Országglószék Tanácsosainak esztendőnként való fizetések, 20 ezer Majlandi Livra.

XII-dik Titulus. A' Törvényhozó Gyűlésről:

81) Tzik. Ez 75, leg alább 30 esztendősidjü tagokból áll. A' törvény meg fogja határozni azt a' számot, hogy mindenik Departamentom a' maga népességéhez képpelt hány tagot tartozzon választani és küldeni a' Törvényhozó Gyűlésbe: hanem a' tagoknak olyan polgároknak kell leg alább is fele részint lenni, a' kik nintsenek a' Kollegiumok tagjaik között. — 82) Tz. A' tagoknak egy harmad része minden két esztendő végével ki lépik a' Gyűlésből. Az először és másodszor ki lépendő harmad rész, sorshuzás által határoztatik meg; az annakutánna ki lép-

döket a' régibbség határozza meg. — 83) Tzik. A' Törvényhozó Gyűlést az Országglófszék hívattja öfzfe, és szakalztja félbe üléseit bizonyos időig: tsakugyan nem tarthatnak annak üléseit estendöt által két hónapoknál kevesebbet. — 84) Tz. A' Törvényhozó Tanáts nem végezhet, ha tsak tagjainak fele része jelen nints; ide nem számlálvan a' Orátorokat. — 85) Tz. A' Kollégiumok és Státus = Tanáts tagjaiknak, 's az Országglófszék Tanátsosainak és Ministereknek julfok vagy on a' Törvényhozó Tanáts üléseiben megjelenni, a' különösön számokra készült karokban. — 86) Tz. A' Törvényhozó Gyűlés egy leg feljebb öt Orátorokból álló Kommissiót (vagy Kamarát) nevez ki a' maga tagjai közzül: minden törvény projektomot a' mellyet az Országglófszék a' Törvényhozó Gyűlés eleibe botsát, ezen Kommissióval közöl elébb. — 87) Tz. Ez azt meg vizsgálja, az Országglófszék Tanátsosaiival az iránt titkos befszélgetésbe botsátkozik, 's végezetre azt, vagy helybe hagyó, vagy visszavetö javasállal a' Törvényhozó Gyűlés eleibe terjeszt. — 88) Tz. Ezen Gyűlésben, ennek két orátorai 's az Országglófszéknek is két Tanátsosai, tartanak a' tárgy fellett vitató befszédeket, mellyekben azt meg hanyákvetik. — 89) Tz. Maga a' Törvényhozó Gyűlés, vitatás nélkül, titkos voksolás által, 's a' voksok többsége szerént döjti el a' dölgot. Az Orátoroknak semmi vótumok nints. — 90) Tz. A' Törvényhozó Gyűlés határozása után három napok alatt ki hirdettetni tartozik az Országglófszék, a' projektomból lett törvént. — 91) Tz. Ezen idő alatt fel adódhatik az új törvényről, hogy a' Konstitutióval ellenkezik. — 92) Tz. Ez a' feladás fel függeszti a' törvénynek ki hirdettetödését és erejét. — 93) Tz. A' Törvényhozó Gyűlés tagjainak fizetése 6 ezer, az Orátorké 9 ezer Majlandi Livra.

(A' többit más alkalmatossággal)

Magyar Ország.

Pozsonban Blumenthal nevű külföldi városban egy igen felborzasztó szerentsétlenség történt. Egy gondolatlan anya a' szobájában hagyta 7 hetű gyermekét, a' hol csak egy három esztendőes gyermek feküdt még az ágyban. Egy fűdő is, a' mellyet magának nevelgettek, benn maradt ugyan azon szobában, a' melly, mint soha jól nem lakó állatt az afizsionynak el távázása után fitatván széljel, a' gyermekekre talált, és annak néki fogván, úgy öszsze mutskóltta, hogy irtózás nélkül még azok sem tekinthettek ráá, a' kik sok emberi szerentsétlenségeket látván, az e' félének látásától nem iszonyodnak. Száját, órának nagyobb részét, és egyik ábrázatját egészen lemartzongotta; melly iszonyu kínok között kellett ezen szerentsétlennek 5 napra ki múlni a' világból! — Már más alkalmatossággal is hirdetődtek ki a' féle szerentsétlenségek, a' mellyeket az anyák és gyermekek gondviselőiknek gondatlanságok miatt, a' fertés okozott. Tanúlni kell az e' féle példából.

* * *

Jelentetik az Erdemes Közönségnek egy új Magyar Könyv, mellynek I. Darabja most van a' sajtó alatt, Erdélyben, illy cím alatt: **MAGYAR OVID, az ÁLTAL - VALTOZÁSOKRÓL.** *Szabad Fordításban.* — Minthogy ezen munka, a' maga eredeti valóságában minden Deák nyelvet értők előtt elég esmértes: nem lézen talám szükségtelen a' fordítással is, még előre, ha csak valamennyire is meg esmérkedni; annyival is inkább, mivel annak idejében a' Nyomtatványok is oltsón fognak adattatni. Erre nézve ezennel közöltetik belőle az érdemes Közönség-

gel egy kitsiny Muſtra, a' *Nióbé* Történeteiből.

N. B. Ez a' *Nióbé* volt egy magával nem bíró, döjös és igen fel fuvalkodott, negédes Királyné, a' fényes *Thébé* vároſſában; a' lantos *Amafion* Király' felelége. Büszke volt egyebekkel is, de főképpen hét fiaival, ugyan annyi leányival; úgy annyira, hogy *Látóna* Isten Aſzszonyt tsufolkodva meg vetvén, 's az ő Isteni Tiszteletét Országában fel tiltván, az áldozatokat és Isteni Tiszteleteket nyilván önnön magának kívánta tétetetni. De a' *Látóna* fia, *Fébiis*, és leánya *Diána*, meg vettették anyokért boſzszut állani kívánván, és *Nióbénak* minden fiait leányit nyíllal meg ölvén: *Nióbé* utóljára kövé változott bánat-tyában és boſzszankodásában.

Lib. VI, ws. 167, Ecce venit comitum cet.

VI. RÉSZ.

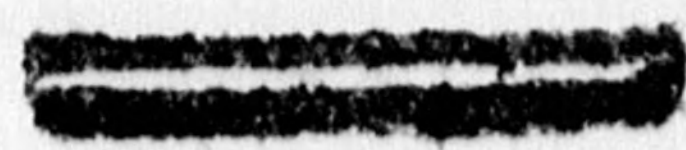
Nióbé *Látónát* meg veti, 's kevély fenn hangon beszél.

Imhol *Nióbé* is! aranyos bíborban,
A' tölle született Hertzei táborban.

Jödögel, lépdegel mértékre, felfelen,
És, szokása szerént, büszkén, negédesen.
Tükrös paláttjának fényes rogyagványa,
Mozdulási szerént, sugárait hánya.

De, még jó távúlról, tüzes indulattya
Ortzáin a' piros zászlót lobogtattya.
Meg érkezik; meg áll; szemét el idézi,
'S a' népet kevélyen körös körül nézi.
Gyémántal villogó fejét boſzszankodva
Meg csóvalja, szája vállain lobogva.

Döjös kevélysege neki bátorittya
Száját, 's illy alaton perpatvarra nyittya:
'S hát ti, oh aſzszonyok! így meg dühüdtetek?!
'S így tsufolkodik a' hitetés veletek?!
Hogy ennyi szentséggel babonáskodgyatok,
Annak, a' kit soha még nem is láttatok!
'S ti inkább egy hitván *Látónát*skát féltetek,

Mint egy nagy Királynét, kit jelen szemlélték :

Azt, az Isteneknek forába irjátok ?

És ezt segítségül máig sem hívjátok ?

Ezt, a' kit *Tantalus* nevez gyermekének,
Kinek az Égiek áfztalt teritének. (15)

A' ki tsak egyedül vólt ki szemeltetve,

'S a' Felfégesektől így meg tiszteltetve.

Ezt, a' kinek annya egyike azoknak

Az égen mosolygó hét szép tsillagoknak. (16)

Ezt, a' kinek egyik termetes nagy attya,

A' nagy Ég' tengejlyét vállain nyugtattya ; (17)

A' másik pediglen, a' kinek szózatya

Alatt menydörög az egek' bóltozattya (18)

Ki mikor menyköves jobbját fel emeli,

A' világ' derekát a' hideg ki leli.

A' ti Királynétok menyé is magának,

Ugyan ennek a' nagy Istenek' Urának. (19)

Kijé a' *Frigyia*' térd hajtás' adája ?

Kinek nyillik meg a' *Kádmus*' palotája ?

Kir nevez Élete-szerelmes-párjának.

Pengetője annak a' szent cziterának ?

A' mellynek nótáján könyvezve jöttenek

A' kövek, mellyekből vár fokok lettenek

A' mellyek népeftől tsókolják páltzámat,

És *Amfion*t, az én arany kotonámat,

(15) *Tantalusról*, a' ki egykor a' halhatatlan Istenekkel ebédelt, 's az ott hallott titkokat ki fetsegte, 's ugyan azért meg büntettetett, lásd fennebb. Könyv IV, Rész VIII.
(16) Értsed a' Fias-tyúk tsillagzattyát, melly a' *Szakadár Bujdosásában*, Pajdáknak nevezetik. Ezek a' hét tsillagok vóltak, a' Poéták Izerént, az *Atlás* leányi. Ezeknek egyike *Tájgéta* vólt a' döjfös *Nióbé* annya. (17) Ez *Atlás*. lásd a' 16-dik jegyzést. (18) E' *Jupiter*, kinek fia *Tantal'*, kinek leánya *Nióbé*.

Fogyhatatlan kintsel pénzel gazdaglággal
 Meg vagyok rakodva : játzom a' világgal.

Melyik Isten · Afzszony vólna személlyemmel
 Alázatos, bírván ritka szépféggemmel?
 Hát még, a' mi nagyobb ! ama' százszor szépek,
 Ama' remek kéztől rajzoltatott képek,
 Ama' kedv nevelő eleven bálványkák.
 Hét fiak, 's meg annyi vénusi leánykák.
 Majd a' vöknek, majd a' menyeknek serege —
 — Kinek van a' földön ily tállagos ege ?

Nagy a' nagy *Niobbé* ; az ő bóldogsága
 Határ nélkül van , nints változandósága.

Ő a' Szerentsének tsapáfit neveti,
 Sem magát sem házát attól nem féltheti.
 Nem lehet ám annak ötet meg alázni,
 Nem lehet, nem szabad ellene hibázni.

Sőt tedd fel : valaha hogy reá mehetne,
 ' Hogy méhem' népében még 'sákmányt vethetne
 Még is siralommal hozzá nem fordúlnék ;
 Mert kettőre , tudom, soha nem szorúlnék,
 's a' t. — — — — —

(A' többi következik.)

Tudósítás.

Meg gyözödött lévén arról, hogy kivált Ma-
 gyar orizágon és a' hozzá tsatoltatva lévő ré-
 szekben nem kevesen találtañanak olyanok, a' kik
 a' Kereskedés és Tserelés Törvényéről (de Ju-
 re Commerciali et Cambiali) valamely déák nyelv-
 ven írott munkát olvasni kívánnának ; ezen Tör-
 vénynek már több nemzetek által bé vétetett fun-
 damentomait , némely ugyan ezen tárgyról be-
 széllő íróknak példáikat követvén , két Kö-
 tetekben, (mellyeknek egyike a' Kereskedés, má-
 sika a' Tserelés Törvényét foglalja magában)
 ölsze szedvén , 's a' déák nyelvre által tévén ,

világ eleibe bocsátani, magamban fel tettem; 's már a' Tserelés Törvényéről való Kötetet, mint-hogy az idők környülállásai ennek előre lejendő ki bocsátatását javasolták, ilyen tizim alatt: *Tractatus de Jure Cambiali juxta præstabilita apud plerasque Gentes principia elaboratus, per Stephanum Rosenman Agentem Hungarico Aulicum*, valósággal nyomtató sajtó alá is adtam, a' melly leg feljebb is a' jövő Május végéig kész lesz.

Hogy pedig egy részről a' nyomtatás minéműségét 's mennyiségét annál bizonyosabban meghatározhattam, másrészről pedig hogy az utánna nyomtatók ragadozásokat is megelőzhessem: kénytelen is az előfizetés útját kell követnem. Az előfizető uraknak 3 Rh. Forintokért adom a' két kötetet, kérvén egyfzersmind, hogy ezen előfizetést leg feljebb Május végéig, hozzám Bétsbe fránkon fel küldeni ne terheltesse. Azonközben, hogy minden kétségeskedés el hártódjék, szabadságában fog kinékkinek állani, hogy a' meg határozott summát, tettése szerént, akár a' meg határozott idő pont előtt le tegye, vagy pedig akkor, mikor az első Kötetet, a' melly nem különben, hanem tsak mind két Kötetek árának a' 3 Rh. Forintoknak le fizetődesekkór adatatik által, kezéhez veszi, fizesse le: de a' melly esetben szükséges képpen meg kívántatik, hogy magát, az előfizetők közzé tartozni, aláírás, az az, vagy hozzám küldendő levél által, vagy pedig más akár melly egyéb módon, ki nyilatkoztassák; minden esetben meg kívántatik pedig el múlhatatlanúl, hogy nekem kiki meg írja, hogy nyomtatványait hol akarja kezéhez venni, hogy azoknak oda lejendő szállittatások iránt idejében szükséges rendeléseket tehessen. — Utójjára meg kell jegyezni, hogy én a' magam költséggemen, tsak Posonba, Györbe, Pestre, Ujvidékre, Eszékre, Debretzenbe, N. Váradra, Kassára, Péts.

re, Nagy Szombatba, Schelmetzre, Eperjesre, Temesvárra, Sopronba, Komáromba, Zágrábra, Károlyvárra, és Szebenbe, fogom a' nyomtatványokat le küldeni, és annak idejében hírül adni, hogy a' nevezett városokban kinél találhassák meg az előfizetők a' nyomtatványokat: a' hol egyszersmind azok is, a' kik csak neveiket irták fel, ígéretük szerént mind a' két Kötetnek arrát lehetik. Béts, Fébr. 19^odikén 1802.

Rosenman.

Előszöri Híradás.

Minekutánna Keszthelyen Ns Zala Várme-
gyében helyhez tetett Mező városban Georgicon
nevezete alatt fel állitatott Gazdasági foglalatossá-
got tárgyazó majorban a' Mathesist ditséretes-
sen tanító *Kiss András* Professor Úrnak fő-
zsenéri Tifztségre való fel emeltetése által azon
hivatal üressen maradt: tehát azok, kiknek en-
nek el viselésére kedvek volna, 's a' Mathematica
Tudományokban jártasok lévén, magokat ezen
Tanító Hivatalra adni kívánnák, meg hivattatt-
nak oly formán, hogy magokat Mlgos Gróf Tol-
nai Feltetits György Úr Keszthelyi Gazdaságbéli
Directiójánál akár személyesen, akár levélben leg
fellyebb 24 = dik Aprilisig jelenteni, és arra va-
ló tehetségeket 's alkalmas voltokat szükséges
bizonyfág levelekkel: is meg mutatni ne sajnál-
ják. — Ezen Professori hivatal viselőnek eszten-
dei fizetés 400 for. kész pénzben, 20 mérő bú-
za, 20 mérő Rozs, 12 öl kemény fa, szabad la-
kállal együtt.

A' Professor részéről pedig meg kívántatik,
hogy a' Deák, Magyar és Német nyelveket tudja
a' Mathematicabéli Tudományokat, ugymint:

1. Számvetést az ép számokban, a' közönsé-

ges, és tizedes darabb Számokat, Ratiot, Proportiot, Arany, Társaság, és Kamát, vagy Interest Reguláját pénzt váltáft, a' nyereségnek vagy kárnak számlálását, Tserélésnek, a' pénzel való Kereskedésnek, Algebrának fundamentomait, Theoretica = Geometriát, 's ennek három Részét úgy mint Ethymetriát, Planimetriát, és Stereometriát, a' Conica Sectiokat.

2. Plána Trigommetriát, a' practica Geometriával; Mechanicát, és Hydrotechniát úgy érte, hogy azokat helyeffen tanithassa 's e' mellett.

3. Várasi, és Paraszti építés mesteriségét Gazdaságbéli, és kettős számadás modját, 's a' számvetés mesteriségét is elő adja.

Egyfzersmind ezek mellet a' föld mérés és építésbeli rajzolás tudományával bírjon, azomban ha a' Cameralis számadás modjában a' tanító még elége jártas nem vólna, a' tapasztalandó héj-janyosságot a' Directio által néki ki adandó útmutatásokból könyvekből és írásból önnön szorgalmatosságá, és iparkodása által könnyen helyre fogja hozhatni.

Költ Keszthelyben Fébr. 12. dikén 1802.

A' mai újság mellett küldjük a' Mezei Gazdaság' második Csomójának F. árkussát Erd. Olvasóinknak.

P. D.

